

dr hab. Joanna Marcinkowska, prof. AMP

Dziedzina: sztuka

Dyscyplina artystyczna: sztuki muzyczne

Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego

ul. Św. Marcin 87, 61-808 Poznań

Poznań, 11 maja 2025 r.

R E C E N Z J A

Pracy doktorskiej mgr Siyue Kong

Zlecniodawca recenzji:

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie. Pismo Rady Dyscypliny Artystycznej z dnia 14 stycznia 2025 r., informujące o powołaniu mnie na recenzenta w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora Pani **Siyue Kong** w dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne. Postępowanie prowadzone na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.).

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr Siyue Kong pt.: „*Sonatina op. 28, Sinfonia, Arioso e Toccata* Alfredo Caselli oraz *Partita i Les petites pièces* Goffredo Petrassiego – w poszukiwaniu tradycji i nowatorstwa w cyklicznych utworach na fortepian włoskich kompozytorów dwudziestolecia międzywojennego”, składa się z dzieła artystycznego nagranych na płycie CD oraz jego opisu. Dziełem artystycznym są następujące utwory:

Alfredo Casella - *Sinfonia, Arioso e Toccata op. 59 (1936)*

- *Sonatina op. 28 (1915)*

cz. I Allegro con spirito

cz. II Minueto

cz. III Finale

Goffredo Petrassi - *Partita per pianoforte (1926)*

Preludio

Aria

Gavotta

Giga

- *Les petites pièces (1941-1976)*

Petite piece

Oh les beaux jours! I Bagatelle

Oh les beaux jours! II Le petit chat (Miró)

Po wysłuchaniu utworów składających się na dzieło artystyczne mogłam z satysfakcją stwierdzić, że doktorantka dysponuje pianistycznymi i muzycznymi umiejętnościami w stopniu pozwalającym sprostać wszystkim wykonawczym trudnościom. Pani Siyue Kong w swoich interpretacjach ujmuje naturalnością narracji muzycznej, starając się przy tym skrupulatnie realizować zamierzenia kompozytorów w zakresie artykulacji, dynamiki i agogiki oraz bardzo szczegółowe wskazania interpretacyjne.

Przedstawiając wrażenia z percepcji pierwszego z nagranych utworów mogę stwierdzić, że w pierwszej jego części – *Sinfonii*, pianistka znakomicie oddaje jej intradowy i epicki charakter. Używa do tego trafnie dobrane środki wyrazu pianistycznego, zarówno w warstwie artykulacyjnej, jak i dynamicznej. W części drugiej – *Arioso*, doktorantka mogłaby jeszcze bardziej zróżnicować poszczególne fragmenty utworu, realizując jeszcze dosadniej bardzo liczne zalecenia werbalne kompozytora, dotyczące szczególnie wskazań wykonania *dolce* i *misterioso*. Część trzecia – *Toccata* imponuje znakomitą artykulacją i świetnie utrzymanym tempem. Jedynie może zastosowanie większego *leggiero* we wskazanych przez kompozytora fragmentach urozmaiciłoby paletę brzmienia tego utworu.

W kolejnym utworze dzieła – 3-częściowej *Sonatinie*, w pierwszej części – w ramach ogólnego tempa *Allegro con spirito*, pianistka trafnie oddaje charakter fragmentu określony przez kompozytora jako *indolente ed ironico*. Fragmenty *ad libitum* są wykonane bardzo pięknie, z

dużym wyczuciem brzmienia pochodów akordowych. Doktorantka przekonująco przedstawia zróżnicowany charakter poszczególnych fragmentów tej części. W *Minueto* brakuje trochę charakteru tańca a głównie za przyczyną tego, że w pierwszych taktach chyba niepotrzebnie pianistka realizuje już wskazania kompozytora zalecane w analogicznym fragmencie A¹ - *triste e dolce*. Część trzecia – *Finale* wykonana jest znakomicie, choć może zyskałaby nieco poprzez większe zróżnicowanie dynamiczne, szczególnie w zakresie dynamiki *piano* i *pianissimo*.

Kompozycje Goffredo Petrassi'ego, którego utwory wypełniają drugą część dzieła artystycznego, stanowią dla doktorantki okazję zaprezentowania wielu walorów swojej pianistyki. W pierwszym z utworów – *Particie*, pianistka realizuje z powodzeniem zamierzone przez kompozytora nawiązanie do cech muzyki barokowej. Zaprezentowane przez doktorantkę wykonanie tej *Partity* może z całą pewnością zaprocentować chęcią włączania jej przez pianistów do swego repertuaru. Bardzo dobrze wykonane miniatur *Les petites pièces* Petrassiego, które są, jak pisze doktorantka „esencją języka muzycznego ostatniego etapu twórczości włoskiego kompozytora”, stanowią udane zakończenie całości dzieła artystycznego.

Podsumowując, Pani **Siyue Kong**, wykorzystując swoje cechy warsztatu pianistycznego i wiedzę muzyczną, z powodzeniem zrealizowała zamierzenia twórcze kompozytorów.

Interesujący jest też bardzo obszerny opis dzieła artystycznego. Kandydatka swoje rozważania zawarła na 130 stronach druku, w ramach czterech rozdziałów opatrzonych Wstępem, Podsumowaniem, Bibliografią, a także załącznikami.

We Wstępie doktorantka przedstawia przesłanki, które zadecydowały o wyborze właśnie takiego tematu pracy doktorskiej. Omawia sytuację w muzyce włoskiej początku XX wieku, w aspekcie tradycji i nowatorstwa, w kontekście rozwoju i osiągnięć muzyki w innych krajach, ze szczególnym uwzględnieniem twórczości Alfredo Caselli i Goffredo Petrassiego.

W rozdziale pierwszym doktorantka analizuje stan muzyki włoskiej na tle przemian społecznych i politycznych. Wskazuje na dominację twórczości operowej we Włoszech, determinującą rozwój i popularność muzyki innych gatunków, szczególnie muzyki instrumentalnej. W zakresie tej właśnie muzyki, doktorantka wskazuje na ogromne wpływy i kultywację muzyki niemieckiej, a także częściowo pewną admirację nowych prądów zawartych w muzyce francuskiej. Twórczość i działalność w zakresie muzyki takich postaci, jak Casella, czy Pizetti, Respighi lub Malipiero, inspirowała rozwój twórczości instrumentalnej, co częściowo wiązało się z ograniczeniem dominującego wpływu opery. Autorka wskazuje też na

korzystanie kompozytorów włoskich z osiągnięć i innowacji twórczych kompozytorów francuskich. Przedstawiając tę sytuację Doktorantka, poprzez swoje konstatacje, wskazuje na grunt i tworzące się warunki dla powstawania kompozycji Caselli i Petrassiego. Ten fragment opisu ma szczególną wagę i znaczenie przy ocenie zjawisk, związanych z przekierowaniem się zainteresowań włoskich twórców z twórczości operowej na instrumentalną. Bardzo ważne moim zdaniem jest zwrócenie uwagi przez autorkę na powstawanie szeregu stowarzyszeń i fundacji propagujących muzykę i formy jej oddziaływania we Włoszech.

Drugi i trzeci rozdział opisu są, według słów samej doktorantki, głównymi częściami pracy przynoszącymi analizę poszczególnych kompozycji z różnych perspektyw i pod wieloma aspektami. Konstatacje autorki są niejako werbalizacją zagadnień wykonawczych, w oparciu o założenia estetyczno – programowe obu kompozytorów. Do wykonawstwa tych utworów ustosunkowałam się recenzując poszczególne utwory dzieła artystycznego.

Rozdział drugi i trzeci przynosi nam omówienie i zanalizowanie wykonywanych w dziele artystycznym utworów obu kompozytorów, a mianowicie Alfredo Caselli i Goffredo Petrassiego, poprzedzone ich krótką biografią. Umieszczając w Opisie dzieło Caselli *Sonatine* jako utwór pierwszy, doktorantka zdaje się sugerować, że jest ona szczególnie reprezentatywna dla fortepianowej twórczości tego kompozytora. Z wielką starannością i bardzo szczegółowo analizuje użyte przez kompozytora środki wyrazu muzycznego, zastosowane techniki kompozytorskie. Szczegółowo też opisuje zakres i konsekwencje inspiracji muzyką Ravela, Strawińskiego i Schönberga, podając przy tym wyraźne odniesienia do tekstu nutowego. Jeżeli wziąć pod uwagę również bardzo obfite słowne określenia charakteru wykonania poszczególnych części przez kompozytora, otrzymujemy w efekcie jakby wyraźny instruktaż sposobu interpretacji, a także zastosowania właściwych, pianistycznych środków wyrazu. Tekst ten staje się więc być przykładem werbalizacji intencji twórczych kompozytora, ale także i zalecanych sposobów odczytania tekstu muzycznego. Idea ta w podobnej rozciągłości jest realizowana w przypadku drugiej kompozycji, a mianowicie w tryptyku: *Sinfonia, Arioso e Toccata*. Wszystko to nosi znamiona instruktywności tej części opisu, dotyczącej utworów Caselli.

Opisując utwory Petrassiego, doktorantka wskazuje, że poszedł on w rozwoju muzyki instrumentalnej o krok dalej niż Casella. Kandydatka analizuje wszystkie jej zdaniem istotne elementy techniki kompozytorskiej oraz zastosowane środki wyrazu, odnosząc to do osiągnięć instrumentalnej muzyki europejskiej.

Niezwykłe interesujący i cenny jest dodany do opisu dzieła artystycznego rozdział IV, przedstawiający uwagi i spostrzeżenia obu mistrzów względem pedagogiki oraz szczegółowe odniesienie się do problematyki interpretacji i metodyki nauczania gry na fortepianie.

W podsumowaniu doktorantka wyjaśnia powody, które legły u podstaw jej zainteresowania twórczością Alfredo Caselli i Goffredo Petrassiego, stawiając obu twórców obok najwybitniejszych włoskich kompozytorów tego okresu. Podkreśliła również znaczenie i konieczność nieustannego podtrzymywania tradycji kulturowych i dziedzictwa narodowego, zapewniającą ciągłość rozwoju kultury muzycznej.

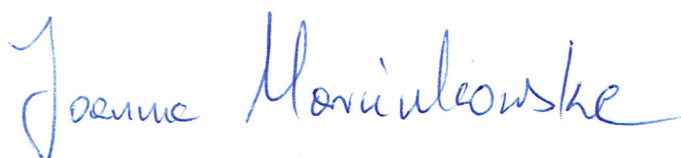
Reasumując, uważam, że opis dzieła artystycznego w pełni spełnia normy werbalizacji artystycznych zamierzeń i poglądów w postępowaniu doktorskim. Opis dzieła artystycznego imponuje wnikliwością badań analitycznych i konstatacji. Jest poświadczeniem głębokiej wiedzy doktorantki, erudycji a także umiejętności wykorzystania źródeł badawczych.

Konkluzja

W świetle tego co powyżej, stwierdzam że Pani mgr **Siyue Kong** w swej pracy doktorskiej pt.:

„Sonatina op. 28, Sinfonia, Arioso e Toccata Alfredo Caselli oraz Partita i Les petites pieces Goffredo Petrassiego – w poszukiwaniu tradycji i nowatorstwa w cyklicznych utworach na fortepian włoskich kompozytorów dwudziestolecia międzywojennego”, składającej się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na płycie CD oraz opisu tego dzieła, zaprezentowała oryginalne rozwiązanie problemu artystycznego i wykazała się wysokimi umiejętnościami oraz wiedzą muzyczną w dyscyplinie sztuki muzyczne. Uważam, że doktorantka posiada w pełni umiejętność prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej i spełnia wymagania określone art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (r.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.).

Pracę doktorską Pani mgr Siyue Kong przyjmuję.

Prof. AMP dr hab. Joanna Marcinkowska